بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/440

- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: -
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: -

- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް:

* ނަން: މުޙައްމަދު ނަސްވާން
* އައިޑީ ކާޑުނަންބަރު: A361430
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: - ނަސީމީވިލާ / ތ.ކަނޑޫދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: - ގ. ވިލުނަސް / ސ.ހިތަދޫ

- ރަޖިސްޓްރީ ތާރީޚު: 29 ސަފަރު 1437 / 29 ސެޕްޓެމްބަރ 2016
* ނިމުނު ތާރީޚު: 18 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1438 / 19 ޑިސެމްބަރ 2016

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު: ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6607 ކޯޓު އަމުރު

- ނިންމި ކޯޓު: ޖުވެނައިލް ކޯޓު
- ފައިސަލާގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
- ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 21-09-2016 *ނިމުނު ތާރީޚު: 21-09-2016

- ފައިސަލާ ކުރި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

އިސްފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ދީދީ ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދު ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6607 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބެލުމަށް ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުވީ ފަރާތަކީ ވ. ކެޔޮދޫ / ނަސީމީވިލާ، މުޙައްމަދު ނަޝާތެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

1) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6607 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ ވ. ކެޔޮދޫ / ނަސީމީވިލާ، މުޙައްމަދު ނަޝާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުމާ އެ ތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރުމުގެ މައްސަލާގައި ތުހުމަތުގެ ހަމަޖެހުމާއި ސާފުމަޢުލޫމާތު ތަޙުޤީޤުކުރުމަށްޓަކައި 22 ސެޕްޓެމްބަރު 2016 ގެ 13:54 ން ފެށިގެން 07 އޮކްޓޫބަރު 2016 ގެ 13:53 ގެ ނިޔަލަށް މުޙައްމަދު ނަޝާތު ގޭގައި ބަންދުކޮށްފައި ބަހައްޓަން އަމުރުކުރުން ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމެވެ.

2) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6607 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމުން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 2 (ދޭއް) ނުކުތާއެއް ފާހަގަކޮށް، އެ ނުކުތާތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވެއެވެ.

- ފާހަގަ ނުކުތާތަކީ، މުޙައްމަދު ނަޝާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ވިޔަފާރިކުރުމުގެ މައްސަލައަކަށްވުމާއި، މިއީ ބަންދުން ދޫކޮށްލިޔަސް މިކަމުގެ ސަބަބުން ދެ

ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެފައިވާކަމަށް ފެންނާތީ، ތުހުމަތު [illegible] ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ބޭނުންވާ މުއްދަތު 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް އިތުރުކޮށްދެއްވުމަށް އަދި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު MF/15006 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފޯމު" އިން ހުށަހެޅި ސަބަބުތައް އެ ގޮތުގެ މަތިން ހުރިކަމަށް މައްސަލަ ބެއްލެވި ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކުރައްވާފައިވާތީ، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން ހާޒިރުކުރަން ބޭނުންވި މަޤްސަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 2016 ސެޕްޓެމްބަރު 21 ގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible] 9 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަންދުކުރައްވާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް [illegible] [illegible] ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "މަތީ ޝަރީޢަތުގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއަށްވުރެ ދަށު ޝަރީޢަތުގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންޖެހޭނެއެވެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއި، މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ޢަމަލުކުރަންވީ އުސޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ޤަޟިއްޔާއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/194 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible]، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އަމުރު ނެރެފައިވަނީ އެ އުސޫލާ [illegible] [illegible] ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

3) މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކާއި މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް ބެލުމުން، އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]

ވ. ކެޔޮދޫ / ނަސީމީވިލާ، މުޙައްމަދު ނަޝްވާން އެންމެ ފުރަތަމަ ބަންދުކުރެވުނީ 2016 ޖެނުއަރީ 12 ދުވަހުގެ 23:05 ހާއިރު، މީނާއާއި ގއ. ވިލިނގިލި / ބޯޓީ މުޙައްމަދު ފާރިސްއާ ދެމީހުން މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުން އެ ތަކެތި ވިޔަފާރިކުރާކަމަށް ތަހުގީގުކުރުމުގައި މަސްތުވާތަކެތި ގެންގުޅުއްވިކަމާއި، އެގޮތުން މުޙައްމަދު ނަޝްވާންގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އެތައް ފަހަރަކު މަތިން އިތުރުކުރެވިފައިވާއިރު، އޭނާ ބަންދުކުރެވިފައި ހުޅުމާލޭ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު ކޯޓު އަމުރުތައް ކަނޑައަޅާފައިވާކަން މި މަސްއޫލުވެރި ދަށުން ބަލައިގަނެވޭ ފިޔަވަޅުތަކަށް ބަލާއިރު ހާމަވެގެން އަންނަކަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ހުޅުމާލޭ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6607 ކޯޓު އަމުރުން، މުޙައްމަދު ނަޝްވާން ގެގައި ބަންދުކުރުމުގައި ބަހައްޓަން ނިންމި ސަބަބުތަކުން އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ މުޖުތަމަޢުގެ ހަމަޖެހުމާއި، ސަލާމަތާއި، ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައިކަން އެދިފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފުކުރުން އަމުރުގައި ބާރުލައިފައިވާ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު MF/150064 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފޯމު" ގައި މުޙައްމަދު ނަޝްވާން އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ބޭނުންވާ ސަބަބުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، މީނާ ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، މީނާގެ ސަބަބުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިވެދާނެކަމަށް ފެންނާތީކަން އެ ފުލުހުގެ ބަންދުކުރުމުގައިވާކަން އަންގައިދީފައިވެއެވެ.

(ނ) ދިފާޢު ކަމަކީ، މަސްތުވާތަކެތި ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި އަދި ޝަރީޢަތުން ހުކުމްކުރެވޭ މަރުޙަލާގައިވެސް، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކޮންމެ މީހަކީ، އެ މީހެއްގެ ކުށް ސާބިތުވާހާ ހިނދަކު ކުށެއްނެތް މީހެކެވެ. އެ މީހަކީ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހުރި މީހަކަށްވާއިރު، ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ ބަންދުކުރުމުގެ ގޮތުގައި ނިންމުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި "ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހުން ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމަކާ ހަމައަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނިންމުމުގެ ގަވާއިދު" ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 5 (ފަހެއް) ސަބަބުތަކުން އެއްކަމާއި، އެއީ ސަބަބެއް އޮތުން ނިސްބަތުން ދެފަރާތުގެ ބެލުން ތެރެއިން

ފާސިދުވާނެކަން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 49 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން މީހަކު ބަންދުކުރުމުގައި، ސަބަބުތަކަކާ ކޯޓުގެ ނިޔާއެއްނެތި އެއް މިންވަރުގައި، އަދި އެ ގަޟިއްޔާ ބަންދުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ހުރި މިންވަރަށް ޤާނޫނު ބަލާއިރު ބަލާފައި، ކޮންމެ މީހަކުގެ ބަލާފައިވާ ވަގުތު ނިޔާއިން ހުރި ހުރިހާ ކަމެއް ކަނޑައަޅާފައި ކުރެވިފައިވާ ސަބަބުތަކާއި، ދައުލަތުގެ ކަމުގެ ހުރި ކަންކަން ބަލާފައިވާ ބަލައި، އެ ކަނޑައަޅަން ޝަރީޢަތުގެ ކަންކަމާ ބަލާކަށް ބައެއް ބަލާފައިވާ ބަލައި، ސަބަބުތަކަށް ބަލާ ގޮތަކަށް ބަލާ ކަމެއް ބަނދެވިފައިވާ ބަލާފައިވާ ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނުގެ ކަން ބޭނުން ފާސިދު ފަސޭހަކަން ފާސިދު ޤާނޫނުއަސާސީގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ގަޟިއްޔާގެ ނުކުތާތަކުގެ 9 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

ކަމުގެ ތަފުސީލުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ދިގުކުރުމުގެ ފާސިދުވާ ކަމުގެ ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށް ދިނުމަކީ ފުލުހުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ކަމުގައި ފާސިދުވާން ފާހަގަކޮށްފައި ފަސޭހައިން ފުލުހުންގެ ތަޙުޤީޤުގައި އެވިޑެންސް ބަންދުކުރުމާއި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އެދިފައިވާ ފަހުން ތަޙުޤީޤުގެ ނިޔާއާ ހުރި ކަމަށް ނުވަތަ ތަޙުޤީޤަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/194 ގަޟިއްޔާއާއި 2012/HC-A/260 ގަޟިއްޔާއާއި އެއާއި މުޅި ސަރަހައްދުގައި މިގޮތް ކަނޑައަޅާފައިވާކަމާއި، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/355 ގަޟިއްޔާގައިވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން، މީހަކު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ފުލުހުން އެދޭ ސަބަބުތަކާއި ތަޙުޤީޤުގައި ހޯދިފައިވާ ހެކި، އެ ހެކިތަކުން ބަންދުކުރުމުގެ ކަންތައް ކުރިއަށްގެންދާން ބޭނުންވާ ސަބަބުތައް، އަދި އެ ސަބަބުތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުޠު، އެ ބަންދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަދައިން ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށް، ރައްޔިތުން ސަލާމަތްކުރުމާއި ފަރާތްތަކުގެ ހައްޤު އެ ސަބަބަކަށް ކުރީގައި ފަރާތެއް ހުރިކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ، ބަންދުގައި ބަހައްޓަން

[illegible]

[illegible] އޮންނާނެއެވެ.

(ހ) ތިންވަނަ ނުކުތާ، އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ޙުކުމް [illegible] MF/150064 [illegible]

[illegible]

(ށ) [illegible]

ކޮށްފައިވާނީ، އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ މައްސަލައިގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން އިތުރު އަމުރެއް ކުރުމުގެ ޤަސްދަކެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުވެވުނުކަމެވެ.

- **ހުކުމް**

ދެންފަހެ، ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ސަބަބުތައް އެފަދައިން ހުރުމުން، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6607 ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މި މައްސަލައިގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން އިތުރު އަމުރެއް ކުރުމުގެ ޤަސްދަކެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، ހުކުމް ކޮށްފީމެވެ.